

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 149:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Forhøjelse af begravelseshjælp).

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 20/2 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Det forslag, vi har til første behandling, vedrører en forhøjelse af begravelseshjælp efter sygesikringen.

At miste en af sine nærmeste hører til de smerteligste slag, livet tildeler os. Det er forbundet med dyb sorg, og alle, der har oplevet det, ved, at det også ofte er forbundet med en følelse af afmagt. Det kan derfor falde naturligt for nogle at mene, at vi netop i den situation ikke skal tænke på penge. Enhver må have ret til en almindelig begravelse – og jeg er da enig i, at det ikke skal være afhængigt af de efterladtes vilje eller evne til at betale – men er det nu den rigtige måde at vurdere dette lovforslag på? Det mener jeg ikke det er.

Når vi skal tage stilling til, hvilken begravelseshjælp det offentlige skal yde, er der måske grund til at se lidt nærmere på, hvorfor vi overhovedet har en regel om begravelseshjælp i sygesikringsloven.

Indtil indførelsen af den offentlige sygesikring i 1973 kunne medlemmer af sygekasserne tegne en begravelsesforsikring med det formål at sikre midler til dækning af udgifterne ved egen begravelse. Den offentlige sygesikring overtog i 1973 de forpligtelser, som sygekasserne på grundlag af forsikringsordningerne havde til at yde begravelseshjælp.

Historisk set er det altså forsikringsprincippet, der ligger bag den nuværende ordning, og det er for mig et udtryk for, at ideen med ordningen egentlig har været, at den enkelte selv skulle have mulighed for at sikre midler til dækning af egen begravelse og derved undgå, at det var op til de efterladte at afholde disse udgifter. For mig at se er der egentlig mere fornuft i en sådan ordning frem for den nuværende, hvor den offentlige sygesikring yder et fast tilskud til alle uanset økonomiske forhold.

Hvorfor nu det? Ser vi på den faktiske virkning af den nuværende ordning, må det, selv om det måske kan lyde en kende kynisk, konstateres, at det i de tilfælde, og det er de fleste, hvor der i boet efter afdøde er midler til at afholde begravelsesudgifter, vil den begravelseshjælp, der udbetales af den offentlige sygesikring, være at betragte som en overførselsindkomst til de efterladte, og det kan vel egentlig ikke være meningen med ordningen.

Jeg kan som sagt støtte tanken om, at spørgsmålet om at sikre alle en rimelig begravelse ikke skal være afhængig af de efterladtes vilje og evne til at betale, men dette synspunkt kan ikke begrunde, at det offentlige i alle tilfælde skal afholde udgifterne ved en almindelig begravelse. Det er klart, at det offentlige ikke kan frigøre sig fra den forpligtigelse, sygesikringen overtog i 1973.

At dette ikke har været uden betydning, blev bl.a. understreget, da daværende socialminister, fru Ritt Bjerregaard, i 1980 undersøgte mulighederne for at afskaffe ordningen eller i det mindste fjerne den fra sygesikringsloven. Jeg kan ikke umiddelbart gennemskue, hvilke motiver der tidligere har været for at overveje en ophævelse af sygesikringslovens regler om begravelseshjælp, men jeg vil tillade mig at se det som et udtryk for, at andre også har ment, at der ikke er behov for en offentlig begravelseshjælp, når boet efter den afdøde kan dække udgifterne ved begravelsen. Meget kan tale for, at begravelseshjælpen i disse tilfælde nedsættes til, hvad det offentlige er forpligtet til at yde som følge af den overtagne forsikringsforpligtigelse, men det er jo ikke til diskussion i dag.

Jeg har her holdt mig til nogle mere principielle overvejelser om formålet med den offentlige begravelseshjælp. Herudover er der jo også grund til at nævne, at det foreliggende lovforslag i sig selv vil forøge de offentlige udgifter med ca. 130-140 mio. kr. på årsbasis. Det er efter min mening ganske mange penge at bruge på dette område, og jeg mener som nævnt ikke, at pengene er givet særlig godt ud, hvis de som foreslået anvendes til en generel ordning.

Derfor kan der godt være grund til at se på de nugældende regler. Jeg har da forståelse for, at det kan være hensigtsmæssigt med en forhøjelse af begravelseshjælpen i de tilfælde, hvor udgifterne til begravelsen ikke kan afholdes af boet, og det vil jeg gerne se på i forbindelse med udvalgsarbejdet.